

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ

**КОММЕРЦИЯЛЫҚ ЕМЕС АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМ
«СЕМЕЙ МЕДИЦИНА УНИВЕРСИТЕТІ»**

БАКАЛАВРИАТТЫҢ БІЛІМ БЕРУ БАҒДАРЛАМАСЫ

Мамандық коды: В084

Мамандық атауы: Мейіргер ісі

Жеделдетілген бағдарлама 2,5жыл

Семей қ, 2020 г.

G-041.09.03.03-2020

Бакалавриат бойынша білім
бағдарламасы

Ред. 01.

Стр. 2 из 46

Бакалавриаттың "Мейіргер ісі" мамандығы бойынша білім беру бағдарламасы "мемлекеттік жалпыға міндетті стандартқа және медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік кәсіптік оқу бағдарламаларына" сәйкес әзірленді.

Білім беру бағдарламасы мейіргер ісі кафедрасының отырысында талқыланды
2020 жылғы " 23 " сәуірдегі № 23 Хаттама

Кафедра меңгерушісі Жуманбасова Ж. М.

Білім беру бағдарламасын академиялық Комитет мақұлдады
2020 жылғы " 25 " маусымдағы № 8 хаттама

Төраға Жанаспиев М.

Мазмұны

№	Пункттердің атауы	Бет
1	Терминдер мен анықтамалар	4
2	Қысқартулар	5
3	Байланыс ақпараты	6
4	Білім беру бағдарламасының ПАСПОРТЫ	7
5	Білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар (құзыреттер, оқытудың түпкілікті нәтижелері)	8
6	Пәндер, мазмұны	31
7	Құзыреттер бойынша пәндерді бөлу матрицасы	44
8	Бағалау критерийлері	47
9	Сабак беру әдістері	47

Терминдер мен анықтамалар

Біліктілік - білім туралы құжатта көрсетілетін бакалавриат түлегінің кәсіптік қызметті орындауға немесе білімін жалғастыруға кәсіптік даярлығының түрі мен дәрежесі.

Біліктілік сипаттамасы - маманның білімі, дағдылары мен тәжірибелік дағдыларының тізімі.

Білім беру бағдарламасы - пәндер тізбесін, оқу және тәжірибелік (клиникалық) жұмыстың түрлері мен көлемін қамтитын нақты мамандық бойынша білім алушыларды даярлау мазмұнының жалпы сипаттамасы.

Білім алушының өзіндік жұмысы (БӨЖ) – оқу жоспарына енгізілген әрбір модуль/пән бойынша білім алушының өзіндік жұмысын көздейтін оқу жұмысының бір түрі. Өздік жұмыс барысында бакалавриат тыңдаушысы теориялық материалды меңгереді, теориялық материалды білуді тәжірибелік жолмен бекітеді (кезекшілік, пациенттерге курация, тәжірибелік дағдыларды игеру және т. б.); алынған білім мен тәжірибелік дағдыларды жағдайды талдау және дұрыс шешім әзірлеу үшін қолданады (топтық пікірталастар, іскерлік ойындар, жағдайды талдау, жобаларды әзірлеу және т. б.); өз ұстанымын, теориясын, моделін қалыптастыру үшін алған білімі мен іскерлігін қолданады (ғылыми-зерттеу жұмысына қатысу). Өзіндік жұмысты бақылау және оның нәтижелерін бағалау екі форманың бірлігі ретінде ұйымдастырылады: өзін-өзі бақылау және өзін-өзі бағалау; мұғалімдер тарапынан бақылау және бағалау және т. б.

Пререквизиттер - басқа пәнді, пәнді, сондай-ақ басқа бағдарламаны немесе оның бір бөлігін оқуға жібермес бұрын зерделенуі тиіс кез келген алдын ала шарттар немесе ерекше курстар.

Білім алушыларды аралық аттестаттау - білім алушылардың оқу аяқталғаннан кейін бір оқу пәнінің бір бөлігінің немесе бүкіл көлемінің мазмұнын меңгеру сапасын бағалау мақсатында жүргізілетін рәсім.

Білім алушыларды қорытынды аттестаттау- олардың тиісті білім беру деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартында көзделген оқу пәндерінің көлемін меңгеру дәрежесін айқындау мақсатында жүргізілетін рәсім.

Жиынтық бағалау- белгілі бір оқу кезеңі (тоқсан, оқу жылы), сондай-ақ оқу бағдарламасына сәйкес бөлімдерді (толассыз тақырыптарды) зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі.

Оқытудың соңғы нәтижелері- білім алушының оқу процесі аяқталғаннан кейін нені білетінін, түсінетінін, көрсететінін білдіретін құзыреттер жиынтығы.

Түйінді құзыреттер - білім алушылардың адамгершілік және этикалық нормаларға қайшы келмейтін, табысты шешімдер қабылдау үшін танымдық және практикалық біліктер мен дағдыларды интеграциялауға дайындығын айқындайтын метапәндік сипаттағы қабілеттер.

Қысқартылған сөздер (әліпбилік ретпен)

БӨЖ	Білім алушының өзіндік жұмысы
БП	Бейіндеуші пәндер
ЕАМ	Емдеу-алдын алу мекемесі
ЖК	ЖОО компоненті
ЖБ	Жиынтық бағалау
ҚА	Қорытынды аттестаттау
ҚК	Кәсіби құзырет
МК	Міндетті компонент
НҚ	Негізгі құзыреттілік
НҚА	Нормативтік-құқықтық актілер
НП	Негізгі пәндер
ОБӨЖ	Оқытушының басшылығымен білім алушының өзіндік жұмысы
ӨТ	Өндірістік тәжірибе
ПҚБ	Пәннің қорытынды бағасы
ТПК	Тандау бойынша Компонент
ҮОЖ	Үлгілік оқу жоспары
ФБ	Формативті бағалау

Байланыс ақпараты:**Мамандық бойынша бас үйлестіруші:**

Т. А. Ә.– Тохтарова А.А.

Электрондық пошта мекенжайы: akbota.tokharova@nao-mus.kz

Кабинет:

Мектеп: Қоғамдық денсаулық сақтау, стоматология, фармация және мейіргер ісі

Телефон с WhatsApp: 87021767240

Декан орынбасары:

Т. А. Ә. - Шуакбаева Жулдуз Рамазановна

Электрондық пошта мекенжайы: zhulduz.shuakbayeva@nao-mus.kz

Кабинет:

Мектеп: Қоғамдық денсаулық сақтау және мейірбике ісі мектептері

WhatsApp телефоны: 87770641090 (ішкі.нөмірі _____),

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекет бойынша қоғамдық кеңес:

Т. А. Ә.-Болатбеков Данияр Болатбекович

Электрондық пошта мекенжайы: daniyar.bolatbekov@nao-mus.kz

WhatsApp телефоны 8 701-918-0077

Психолог-әлеуметтанушы:

Т. А. Ә. - Асылбекова Әйгерім Мұхаметбекқызы

Электрондық пошта мекенжайы: aigerim.asylbekova@nao-mus.kz

Кабинет: 301

WhatsApp телефоны: 87054709931, (ішкі.нөмірі _____),

Құқықтық сүйемелдеу:

Т. А. Ә. – Садиярұлы Ілияс – заңгер

Электрондық пошта мекенжайы: ilyas.sadiyaruly@nao-mus.kz

Кабинет: 133 –

Құқықтық қамтамасыз ету бөлімі

Жұмыс телефоны: 8 (7222) 56 28 88 (ішкі.нөмірі _____)

Ссылка на сайт: <https://semeymedicaluniversity.kz>

Білім беру бағдарламасының ПАСПОРТЫ

Білім беру бағдарламасының мақсаты	Дәлелді мейіргерлік тәжірибе негізінде тәуелсіз мейіргерлік және клиникалық қызметті жүзеге асыратын мейіргер ісінің білікті мамандарын, сондай-ақ орта және кіші мейіргер персоналынан жоғары басшы функцияларын жүзеге асыратын мамандарды даярлау. Клиникалық жұмыстан басқа, жұмыс орындарында мейірбике ісінің дәлелді ғылымының негіздерін қолдана отыра ғылыми-зерттеу қызметін жүзеге асыратын мейірбике ісінің мамандарын даярлау.
Білім беру саласы	6B10 Денсаулық сақтау және әлеуметтік қамтамасыз ету (медицина)
Дайындық бағыты	6B101 Денсаулық сақтау
Білім беру бағдарламаларының тобы	B084 – Мейіргер ісі
Білім беру бағдарламасы	6B10107 - Мейіргер ісі
Біліктілігі	6B10107 Мейіргер ісі мамандығы бойынша бакалавр академиялық дәрежесі
Үміткерлер үшін пререквизиттер	0302000 "Мейіргер ісі" мамандығы бойынша "Жалпы тәжірибелік Мейіргер", "Мамандандырылған мейіргер" біліктілігімен немесе 0301000 "Емдеу ісі" мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік білім, және "Мейіргер ісі" мамандығы бойынша маман сертификатымен кемінде үш жыл жұмыс өтілі.

Білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар

Кесте 1. Жалпы құзыреттер (ЖҚ) және негізгі құзыреттер (НҚ)

Код	Құзырет атауы	Сипаттамасы	Субкомпетенция
ЖҚ 2	Тілдік құзыреттілік	2.1 Мемлекеттік, орыс және шет тілдерінде тұлғааралық әлеуметтік және кәсіби қарым-қатынас жасау қабілеттерін дамыту	2.1.1 Тұлғааралық, мәдениетаралық және өндірістік (кәсіптік) қарым-қатынас міндеттерін шешу үшін қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша нысанда коммуникацияға кіру 2.1.2 Грамматикалық және лексикалық білім жүйесі негізінде тілдік және сөйлеу құралдарын қолдануды жүзеге асыру; қарым-қатынас жағдайына сәйкес ақпаратты талдау
НҚ1	Оқыту	1.1 Ақпаратты басқару, сыни ойлау және шешім қабылдау дағдыларын қолдана отырып, жеке және топта мақсатты белсенді оқу қабілеті.	1.1.1 Тұлғалық даму: адамдарға/науқастарға, отбасыларға және топтарға мейіргерлік қызметтер көрсету үшін ғылым мен технологияның соңғы жетістіктерін ескере отырып, өзінің кәсіби дамуын үздіксіз жетілдіру үшін жауапкершілікті өзіне алады 1.1.2 Топта оқыту: топта мақсаттар қою қабілетін көрсетеді және әртүрлі кәсіпқойлармен бірлесіп қойылған мақсаттарға қол жеткізу үшін әртүрлі пікірлерді, нанымдарды, құндылықтар мен мәдениетті ескере отырып, топтың басқа мүшелеріне мейіргер ісі туралы ақпарат пен білім алмасуға және беруге қабілетті 1.1.3 Ақпаратты басқару: түрлі пәндер бойынша сенімді, заманауи, ғылыми негізделген ақпаратты талдайды, сыни және тиімді пайдаланады және проблемаларды шешу және халыққа көмек көрсету үшін мейіргер ісін өздігінен үйрену үшін, озық білім алу үшін коммуникациялық технологиялар мен ресурстарды пайдалана алады 1.1.4 Сын тұрғысынан ойлау және шешім қабылдау: мейіргерлік күтім нәтижелері мен жұмыс сапасын жақсарту үшін жекелеген адамдар, отбасылар және қоғам үшін проблемаларды талдау және шешу және ғылыми негізделген шешімдер қабылдау кезінде сыни ойлау дағдыларын қолдануға қабілетті
НҚ2	Кәсібилік	2.1 кәсіби этикалық қағидаттар мен құпиялылық қағидаттарын ұстанатынын көрсетеді, құқықтық және	2.1.1 кәсіби этика: науқастардың /тұтынушылардың, отбасылар мен топтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау мақсатында кәсіби этика қағидаттарын сақтайды; құпиялылықты сақтайды және жеке өмірге

		ұйымдастырушылық нормаларды сақтайды, оң жұмыс ортасын қолдауға жауап береді, тұтастай алғанда қызметтің тиімділігін арттыруға бағдарланады, өзінің іс-әрекеттері мен түпкілікті нәтижесі үшін жауапты болады.	қол сұғылмаушылық құқығын қамтамасыз етеді
			2.1.2 Рөлдер мен жауапкершілік: өз қызметінде мейіргер ісінің теориялары мен принциптерінің мәнін түсінеді, өзінің рөлін, құқықтары мен шектеулерін түсінеді; нормативтік-құқықтық актілерге және ұйымның талаптарына сәйкес есеп берушілікті мойындайды және өзінің іс-әрекеті немесе әрекетсіздігі үшін жауапкершілікті қабылдайды
			2.1.3 Рефлексиялық мінез-құлық: өз іс-әрекетінің тиімділігін, кәсіпқойлар командасының және тұтастай ұйымның қызметін өз бетінше командада талдай алады, өз жұмысында өзгерістер жасай алады және өз жұмысының, команда жұмысының соңғы нәтижелері үшін жауапкершілік алады
			2.1.4 Оң жұмыс ортасы: жұмыс ортасының атмосферасын бағалайды және қолдайды, ұйымның мәдениетін жақсартады, уақытты тиімді басқарады, күшті командалық рухты және жағымды психо-эмоционалды климатты сақтау үшін жауапкершілікті өзіне алады
НҚ 3	Байланыстар	3.1 Технологиялардың кең спектрін пайдалана отырып, әртүрлі жағдайларда әртүрлі адамдармен тиімді өзара іс-қимыл жасай алады.	3.1.1 Коммуникативтік дағдылар: нақты, тиімді және кәсіби қарым-қатынасты, жеке тұлғалармен/пациенттермен, отбасылармен және топтармен, әріптестермен және басқа да мамандармен әр түрлі жағдайларда өзара қарым-қатынасты көрсетеді, мемлекеттік, орыс және ағылшын тілдерін қолдана алады
			3.1.2 Ақпараттық және коммуникациялық технологиялар: қауіпсіз медициналық ақпараттың бірыңғай желісін пайдалана отырып, кәсіби міндеттерді орындау кезінде ақпараттық және коммуникациялық технологиялардың алуан түрлілігін тиімді пайдаланады
			3.1.3 Төзімділік: әртүрлі мәдениет, сенім, дәстүр, ұлт, өмір салты және көзқарас адамдарымен құрмет көрсетеді және ынтымақтасады
			3.1.4 Ағылшын тіліндегі байланыс:

			Кәсіби мақсатта ағылшын тілін кем дегенде Интермедиат (Intermediate) деңгейінде қолданады.
НҚ 4	Инновациялар:	4.1 әр түрлі міндеттер мен мәселелерді жеке және топта шығармашылықпен шеше алады, қызметтің тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру үшін заманауи технологияларды қолдана және енгізе алады.	4.1.1 Шығармашылық: әр түрлі мәселелер мен міндеттерді шешуде шығармашылық көзқарасты көрсетеді, халыққа сапалы Денсаулық сақтау қызметтерін ұсыну үшін жаңа және жетілдірілген кәсіби білім мен шешімдерді енгізеді және қолданады
			4.1.2 Инновациялық әлеуметтік өзара әрекеттесу: күтім сапасын жақсарту үшін көп салалы командаға жаңа білім мен идеяларды тиімді қалыптастырады және біріктіреді
			4.1.3 Заманауи технологияларды қолдану арқылы жетілдіру: қазіргі тенденцияларға және мейіргер ісінің дамуына сәйкес оңтайлы түрде мейіргер тәжірибесінде инновациялық технологияларды қолдана алады

Кесте 1. Кәсіби құзыреттер (КҚ)

Код	Құзыреттер атауы	Субкомпетенция
КҚ 1	Клиникалық мейіргер ісі: қауіпсіз пациент-орталықтандырылған мейіргерлік күтімді жүзеге асыруға, тәуелсіз шешімдер, іс-қимылдар және персоналды басқару үшін жауапкершілік қабылдауға қабілетті.	КҚ 1.1 Қауіпсіздік: ғылыми білімді, технологиялық жетістіктерді және кәсіби дағдыларды жеке тұлғалардың\пациенттердің, отбасылардың, топтардың, персоналдың және қоршаған ортаның қауіпсіздігін қамтамасыз ету және ықпал ету үшін, заманауи, тиісті әдістерді қолдана отырып, оларды стандартты жағдайларда да, тез өзгеретін жағдайда да сыни және үздіксіз бағалай отырып тиімді қолданады КҚ 1.2 Клиникалық дағдылар мен білім: дәлелді медицина қағидаттарына негізделген заманауи теориялық және клиникалық білімді пайдалана отырып, мейіргер диагнозын өз бетінше қоюға қабілетті, мейіргер күтімінің әртүрлі жағдайларында мейіргер процесін іске асыру үшін озық және алуан түрлі клиникалық, теориялық және технологиялық дағдылары мен білімі бар КҚ 1.3 Пациент-орталықтанған мейірбике күтімі: пациент-орталықтанған жоғары сапалы интеграцияланған мейірбике күтімі,

		<p>оның нәтижелеріне, оның ішінде қиын жағдайларға назар аудара отырып, сыни ойлауға, ойлануға және клиникалық шешімдер қабылдауға, жеке тұлғалардың\пациенттердің, отбасылардың және топтардың денсаулығын жақсартуға және қолдауға, күтімнің үздіксіздігін қамтамасыз етуге қабілетті</p> <p>КҚ 1.4 Мейірбикелік күтім жөніндегі құжаттама: қажетті компьютерлік технологияны пайдалана отырып, мейірбикелік электрондық амбулаториялық карталардың жіктеу және таксономия жүйесі негізінде пациенттің денсаулық жағдайын бағалауды, диагнозды, араласуды және нәтижелерді қоса алғанда, мейірбикелік процесті дербес, уақтылы және дұрыс құжаттайды, ұйымда мейірбикелік құжаттаманы жүргізуге, үйлестіруге, талдауға және әзірлеуге қабілетті</p>
КҚ2	<p>Ғылыми тәсіл және дәлелді мейірбике тәжірибесі: мейіргер ісінде ғылыми зерттеулерді жоспарлайды және жүзеге асырады, зерттеу нәтижелерін ұсынады және оларды клиникалық практикаға енгізеді, дәлелді мейіргер практикасы негізінде негізделген шешімдер қабылдайды.</p>	<p>К. Қ2. 1 Ақпаратты түсіндіру және дәлелдемелер негізінде шешім қабылдау: ақпарат пен дәлелдемелерді сыни тұрғыдан бағалауға және біріктіруге, ақпараттандырылған шешім қабылдауға, дәлелді медицина қағидаттарына негізделген мейірбикелік практиканы жүзеге асыру үшін әлеуметтік, биомедициналық және мейірбикелік зерттеулердің нәтижелеріне негізделген шешімдерді жоспарлауға, іске асыруға клиникалық бағалау жүргізуге қабілетті</p> <p>КҚ 2.2 Мейірбике ісі саласындағы ғылыми-зерттеу жобаларын жоспарлау және іске асыру: мейірбикелік тәжірибенің қазіргі заманғы мәселелерін анықтайды, денсаулық сақтаудың ерекше қажеттіліктерін ескере отырып, әртүрлі деңгейлерде мейірбикелік қызмет көрсетуді жетілдіру үшін мейірбике ісі саласындағы зерттеу жоспарын құруға және ғылыми-зерттеу жобаларын іске асыруға қабілетті</p> <p>КҚ 2.3 Мейірбике ісіне арналған дәлелді медицина қағидаттарына негізделген тәжірибеге арналған нұсқаулықтар мен стандарттарды әзірлеу: ғылыми зерттеулердің нәтижелерін клиникалық тәжірибемен және пациенттің құндылықтарымен жалпылау және біріктіру дағдыларын көрсетеді, клиникалық практикада мейірбике ісінде ғылыми зерттеулердің нәтижелерін қолдануды көрсетеді, пациенттерге күтім жасауға арналған клиникалық нұсқаулықтарды</p>

		және мейірбике күтімінің озық ғылыми негізделген әдістерін әзірлеуге қабілетті
КҚ3	<p>Менеджмент және сапа: өзінің дербес іс-әрекеттері мен команданың жұмысы үшін жауап береді; барлық жағдайларда сапа және тиімді кәсіби аралық қызмет қағидаттарын ұстанады.</p>	<p>КҚ 3.1 Мейіргер ісіндегі менеджмент: стратегиялық жоспарларды әзірлеуге және іске асыруға, медициналық ұйымдарда мейіргер күтімі саласындағы мәселелердің тиімді шешімдерін өз бетінше табуға қабілетті, зерттеу нәтижелері негізінде тиімді мейіргер күтімін ұйымдастырады, мейіргер персоналы мен ресурстарын тиімді басқарады. Жоғары сапалы нәтижелерді қамтамасыз ету үшін медициналық ұйымдарда мейірбикелік күтім саласында көрсетілетін маркетингтік қызметтерді дамытады</p> <p>КҚ3.2 Басшылық және ынтымақтастық: кәсіби дамудың жоғары құндылығын, қызметкерлер мен команданың әлеуетін, командалық жұмысты үйлестіруге қажетті көшбасшылықтың негізгі принциптерін мойындайды, басшылықтың әртүрлі стильдерін бейімдейді және жанжалдарды басқару әдістерін тиімді пайдаланады, топтың мақсаттарына жету үшін кәсіпқойлар арасындағы ынтымақтастықты сыни бағалайды және дамытады</p> <p>КҚ 3.3 Сапасы: нормативтік-құқықтық актілерге сәйкес ұсынылатын мейіргерлік күтім мен қызметтердің сапасын дербес қамтамасыз етеді және бағалайды. Шешім қабылдауға қабілетті және мейірбике ісінің сапасын жақсарту үшін басқарушылық шешімдер қабылдауға жауапты. Жоғары сапалы мейірбикелік тәжірибеге қол жеткізу үшін мейірбикелік күтімге халықаралық инновациялық идеяларды қабылдайды және енгізеді. Ұйымдағы құжаттарды басқаруға жауапты</p>
КҚ4	<p>Денсаулықты нығайту: салауатты өмір салтына және жеке/отбасылық/популяциялық деңгейде өз бетінше күтім жасауға жәрдемдесудің көптеген әдістері мен стратегияларына ие.</p>	<p>КҚ 4.1 салауатты өмір салты және мінез-құлық стратегиялары: өмір сапасын жақсарту үшін жеке деңгейде, отбасы және қоғамдастық деңгейінде денсаулықты нығайту саласындағы стратегияларды сыни бағалауға қабілетті</p> <p>КҚ 4.2 Әлеуметтік мәні бар ауруларды жүргізу: әлеуметтік мәні бар аурулар кезінде денсаулықты нығайту бағдарламаларын әзірлей отырып және олардың тиімділігін жеке деңгейде, отбасы және халық деңгейінде бағалай отырып, халықтың денсаулық жағдайын талдауға қабілетті</p>

		КҚ 4.3 денсаулықты нығайту саясаты: жергілікті, өңірлік және ұлттық деңгейде денсаулықты нығайту стратегияларын әзірлеуге қатысу үшін озық білім мен дағдыларды меңгереді
КҚ5	Оқыту және басшылық: әртүрлі пациенттер мен топтарды оқыту және басқару үшін мейіргер ісінде көптеген әдістер мен материалдарды меңгерген.	<p>КҚ 5.1 оқыту: мейіргер күтімінің сапасын, тиімділігі мен қауіпсіздігін жақсартуға бағытталған әр түрлі қызмет түрлері бойынша кәсіпқойларды оқытуға және дайындауға қабілетті</p> <p>КҚ 5.2 Жеке тұлғаларды / пациенттерді, отбасыларды және топтарды оқыту: жеке тұлғалардың/пациенттердің, отбасылар мен топтардың әлеуетті мүмкіндіктерін нығайтуға өз бетінше ықпал етеді, салауатты өмір салтын насихаттау, функционалдық мүмкіндіктерді, дербестікті кеңейту және күнделікті өмірде өзін-өзі күту үшін науқасқа бағдарланған оқыту әдістерін пайдалана отырып, оқытады, уәждейді, кеңес береді және нұсқама өткізеді</p> <p>КҚ 5.3 оқыту әдістері мен материалдары: ақпаратты жеке сипаттамалары мен қабылдауын ескере отырып, Мейірбике ісі саласындағы ғылыми негізделген жетістіктер негізінде жеке тұлғалар / пациенттер, отбасылар және топтар үшін оқыту әдістері мен материалдары, ақпараттың сенімділігі мен дәлдігін жоспарлауға, әзірлеуге, іске асыруға, талдауға және бағалауға қабілетті</p>

Кесте 2. Симптомдар мен жағдайларды анықтаудағы әрекеттер деңгейі

№	Қысқартулар	Деңгейі/кезең	
1	DPIE	D (diagnose)	Мәселелерді анықтау
		P (planning)	Мәселелерді шешу үшін жоспар құрастыру
		I (implementation)	Мәселелерді шешу үшін жоспарларды қолдану
		E (evaluation)	Нәтижелерді бағалау
2	DD	Дифференциалды диагностика жүргізу	
	DDst	Дифференциалды диагностика және симптоматикалық терапия	

Кесте 3. Симптомдар мен жағдайлардың тізімдері

№	Мысалы: А. белгілері және клиникалық жағдайлары	Әрекет деңгейі
1.	Толқу	DD
2.	Аменорея	DD
3.	Амнезия	DD
4.	Анемия	DD
5.	Кеуде қуысының ауытқулары	DD
6.	Анурия – Олигурия	DD
7.	Апноэ	DD
8.	Барабанды таяқшалар	DD
9.	Буындағы ауырсынулар / ісіну	DD
10.	Сүйекпен байланысты ауырсыну-бұлшықет жүйесі (төменгі арқа, мойын, арқа, жамбас және аяқ-қолдар)	DD
11.	Тамақтағы ауырсыну	DD
12.	Кеудедегі ауырсыну	DD
13.	Іштің ауырсынуы	DD
14.	Жамбастың ауырсынуы	DD
15.	Құлақ ауруы/ құлақ бөліністері	DD
16.	Колик түріндегі ауырсыну (бүйрек, өт, ішек)	DD
17.	Қынаптан қан кету (жүктілік кезінде, босанғаннан кейін, менопаузадан кейін, басқалары)	DD
18.	Іштің кебуі	DD
19.	Қынаптық бөліністер	DD
20.	Мұрын бөліністері/ мұрынның бітелуі	DD
21.	Омырау бөліністері	DD
22.	Уретральды канал бөліністері	DD
23.	Шаштың түсуі	DD
24.	Гематокезия/Тік ішектен қан кету	DD
25.	Гематурия	DD
26.	Гепатомегалия	DD
27.	Гипертензия	DD
28.	Гипотензия	DD
29.	Гипотермия / гипертермия	DD
30.	Бастың ауырсынуы	DD
31.	Бас айналу	DD
32.	Диарея	DD
33.	Дизурия	DD

34.	Дисменорея	DD
35.	Диспепсия	DD
36.	Дисфагия	DD
37.	Сарғаю	DD
38.	Зәрдің жүрмеуі	DD
39.	Бойдың өспеуі	DD
40.	Запор	DD
41.	Қышыну	DD
42.	Тері мен тырнақтың өзгеруі (кұрғақтық, түссіздену және т. б.)	DD
43.	Сананың өзгеруі	DD
44.	Бөгде заттар (тамақта / Тыныс алу жолында /құлақта /мұрында)	DD
45.	Жөтел	DD
46.	Қызыл көздер (көздің қызаруы)	DD
47.	Қан түкіру	DD
48.	Лимфаденопатия	DD
49.	Қызба	DD
50.	Мелена/гематомезис	DD
51.	Бұлшықет әлсіздігі	DD
52.	Көру қабілетінің бұзылуы / жоғалуы	DD
53.	Абсорбцияның бұзылуы	DD
54.	Омыраумен емізудің бұзылыстары	DPIE
55.	Қабылдаудың бұзылыстары (иллюзия, галлюцинация)	DD
56.	Есту қабілетінің бұзылысы	DD
57.	Сөйлеу бұзылысы (афазия, дисфазия, дизартрия, заикание и т. д.)	DD
58.	Зәрді ұстамау	DD
59.	Белсенділіктің жеткіліксіздігі	DPIE
60.	Мұрыннан қан кету	DD
61.	Естен таңу	DD
62.	Кеуде түзілімдерінің түзілуі	DD
63.	Шапаралық түзілімдердің көлемі/ ұма	DD
64.	Іштің көлемді түзілістері	DD
65.	Мойынның көлемді түзілістері	DD
66.	Ентігу	DD
67.	Күйік	DD
68.	Ісіну	DD
69.	Дауыссыз	DD
70.	Дүрбелең шабуылы	DD
71.	Парез, паралич	DD
72.	Парестезия	DD
73.	Тоңазу	DD
74.	Петехия, пурпура, экхимоз	DD
75.	Полидипсия	DD
76.	Полиурия	DD
77.	Поллакиурия / никтурия	DD

78.	Тәбеттің жоғалуы	DD
79.	Салмақтың жоғалуы	DD
80.	Қозғалыспен/тепе – теңдік мәселері	DD
81.	Ауыздағы жаралар (жаралар)	DD
82.	Жыныстық жетілудің бұзылуы (ерте немесе кеш)	DD
83.	Ырқырған тыныс	DD
84.	Жүрек соғысы	DD
85.	Буындардағы қаттылық	DD
86.	Спленомегалия	DD
87.	Стридор	DD
88.	Құрысулар	DD
89.	Ауыздағы құрғақтылық	DD
90.	Терідегі бөртпе / макулярлы (макулопапулезді, буллезді, везикулярлы)	DD
91.	Жүректің айнуы/құсу	DD
92.	Дабыл	DD
93.	Тремор	DD
94.	Дене салмағының жоғарлауы/артық салмақ	DD
95.	Тістеу/жәндіктер	DD
96.	Шаршау	DD
97.	Созылмалы ауырсыну	DD
98.	Цианоз (көгеру)	DD
99.	Жатыр мойны қаттылығы	DD
100.	В. Сот және / немесе психоәлеуметтік жағдай	
101.	Коррозиялық агенттің әсері улану	DPIE
102.	Дәмнің өзгеруі	DPIE
103.	Деменция	DPIE
104.	Тамақтану тапшылығы	DPIE
105.	Алкогольді тұтынумен байланысты проблемалар және нашақорлық,	DPIE
106.	Тамақтану тапшылығы қаупі	DPIE
107.	Жаралар мен жарақаттар	DPIE
108.	Өзін – өзі өлтіру (ой,қадам жасау)/Өзін – өзі үгіттеу	DPIE
109.	Өлім	DPIE
110.	Қайғы	DPIE
111.	Тәуекелдерді басқару және медициналық абайсыздық, ятрогения	DPIE
112.	С. Денсаулық жағдайы	
113.	Гимнастика және физикалық белсенділігі	DPIE
114.	Ауыз қуысының саулығы/тістердің	DPIE
115.	Ана мен бала денсаулығы	DPIE
116.	Өмірдің әртүрлі кезеңдеріндегі денсаулық (жүктілік, босану, босанғаннан кейінгі кезең, жаңа туған нәресте, балалық шақ, жастық шақ, жетілу, менопауза -андропауза, кәрілік, терминалды кезең, өлім)	DPIE
117.	Қарт адамдардың денсаулығы	DPIE

118.	Иммундау	DPIE
119.	Басым топтарға, тәуекел топтарына арналған медициналық қызметтер /осал топтар	DPIE
120.	Денсаулық көрсеткіштерін аңқытау және пайдалану	DPIE
121.	Денсаулық мәселелерін және қоғамның медициналық қажеттіліктерін анықтау	DPIE
122.	Кәсіби денсаулық	DPIE
123.	Созылмалы аурулардың алдын –алу	DPIE
124.	Патронаждық бақылау	DPIE
125.	Қазақстанда медициналық қызмет көрсетуді ұсыну	DPIE
126.	Құқық және репродуктивті денсаулық	DPIE
127.	Әлеуметтік гигиена (қоғамдық денсаулық)	DPIE
128.	Денсаулықты нығайту	DPIE
129.	Мектеп денсаулығы	DPIE
130.	D. Қоршаған орта (физикалық орта, әлеуметтік - мәдени орта) / Жаһандық жағдайлар	
131.	Төтенше жағдайларда медициналық қызмет көрсету, (жер сілкінісі, су тасқыны) эпидемия, ядролық, биологиялық және химиялық зақымданулар)	DPIE
132.	Денсаулық сақтау жүйесі және экономика	DPIE

Кесте 4. Аурулардың/клиникалық мәселелердің даму деңгейі

Игеру деңгейлері:	Мазмұны
E	Төтенше жағдайды анықтауға және шұғыл көмек көрсетуге қабілетті
ND	Мәселені анықтауға және мейірбикелік диагнозын қоюға қабілетті (қажетті минимум тексерістерді тағайындау), емдеу туралы ақпарат алу үшін маманға жіберу
FF	Алғашқы медициналық-санитариялық көмек жағдайында ұзақ мерзімді байқау мен бақылауды дербес жүргізуге қабілетті
Ff	Қажетті мамандармен коллаборацияда алғашқы медициналық-санитарлық көмек жағдайында ұзақ мерзімді бақылау мен бақылау жүргізуге қабілетті
P	Пациенттерді және олардың жақын ортасын оқытуды қоса алғанда, профилактикалық шараларды (бастапқы / екінші/ үшінші профилактика) қолдануға қабілетті

Кесте 5. Аурулар/клиникалық мәселелер тізімі

№	Аурулар / Клиникалық мәселелер	Оқыту деңгейі	Мүшелер жүйесі
1.	Түсік	ND-P	Несеп-жыныстық
2.	Авитаминоз	ND-P	Мультижүйелік
3.	Аллергиялық реакция	ND-E	Мультижүйелік
4.	Аллергиялық ринит	ND-P	Тыныс алу – сезім мүшесі
5.	Анальді жыланкөз	ND-P-FF	Асқазан - ішек
6.	Анафилаксия	ND-E-P	Мультижүйелік
7.	Аневризма / қолқаның жарылуы	ND	Жүрек-қан тамырлары
8.	Рефракция аномалиялары (миопия, гиперметропия), пресбиопия	ND	Сезім мүшелері
9.	Апластикалық анемия	ND	Гемопэтикалық
10.	Аппендицит	ND	Асқазан - ішек
11.	Бронхиальді демікпе	ND-E-P-FF	Тыныс алу
12.	Жаңа туылған нәрестенің асфиксиясы	ND-E-P	Жүрек-қан тамырлары
13.	Асцит	ND	Асқазан - ішек
14.	Атеросклероз	ND	Жүрек-қан тамырлары
15.	Өңештің атрезиясы	ND	Асқазан - ішек
16.	Аутоиммунды гепатит	ND-FF	Мультижүйелік
17.	Аффективті- респираторлық шабуыл	ND-E	Жүйке – қозғалтқыш
18.	Ахалазия	ND	Асқазан - ішек
19.	Құтырма	ND -P	Мультижүйелік
20.	Блефарит	ND	Сезім мүшелері
21.	Сүт бездері аурулары мен ісіктер	ND-P	Мультижүйелік
22.	Бехчет ауруы	ND	Мультижүйелік
23.	Вильсон ауруы	ND	Мультижүйелік
24.	Кушинг ауруы	ND	Эндокринді
25.	Меньер ауруы	ND	Сезім мүшелері
26.	Паркинсон ауруы	ND	Жүйке қозғалтқыш
27.	Рейно ауруы	ND	Мультижүйелік

28.	Ботулизм	ND-E-P	Мультижүйелік
29.	Бронхиолит	ND-E	Респираторлық
30.	Бронхоэктаздар	ND-P-FF	Респираторлық
31.	Бруцеллез	ND-P-FF	Мультижүйелік
32.	Васкулит	ND	Мультижүйелік
33.	Жоғарғы асқазан-ішек жолынан қан кету	ND-E	Асқазан-ішек
34.	Витилиго	ND	Тері және жұмсақ тіндер
35.	Кенеттен қайтыс болу	ND-E	Мультижүйелік
36.	Жатырдан тыс жүктілік	ND	Несеп жыныстық
37.	Аурухана ішілік инфекция	P	Мультижүйелік
38.	Құрсақішілік инфекциялар	ND-P	Мультижүйелік
39.	Бассүйекішілік зақымдану	ND	Жүйке-қозғалтқыш
40.	Ішектің қабыну аурулары(ойық жаралы колит, Крон ауруы)	ND-FF	Асқазан-ішек
41.	Екінші гипертензия	ND-FF	Мультижүйелік
42.	Газды гангрена	ND	Мультижүйелік
43.	Гастроэзофагеальды рефлюкс	ND-P-FF	Асқазан-ішек
44.	Гемоглобинопатия	ND -P	Гематопэтикалық
45.	Гемолитикалық анемия	ND	Гематопэтикалық
46.	Гемолитикалық уремиялық синдром	ND -P	Мультижүйелік
47.	Гемофилия және геморрагиялық диатез	ND	Гематопэтикалық
48.	Гестациялық қант диабеті	ND-FF	Эндокриндік
49.	Гидроцефалия	ND	Жүйке-қозғалтқыш
50.	Гиперпаратиреоз	ND	Эндокриндік
51.	Гипертиреоз	ND	Эндокриндік
52.	Гипогликемия	ND-E	Эндокриндік
53.	Гипопаратиреоз	ND	Эндокриндік
54.	Гипотиреоз	ND-P-FF	Эндокриндік
55.	Глаукома	ND	Сезім мүшелері
56.	ДТІС синдромы	ND	Мультижүйелік
57.	Депрессия	ND-P	Жүйке-қозғалтқыш
58.	Дерматит (атопиялық, байланыстық, себореялық)	ND-P-FF	Асқазан-ішек
59.	Деструктивті психологиялық тәуелділіктер (Құмар ойындар, компьютерлік тәуелділік, деструктивті	ND-P	Тері және жұмсақ тіндер

	секталар және экстримистік ұйымдар)		
60.	К витаминінің жетіспеушілігі	ND-P	Мультижүйелік
61.	Омыртқаның деформациялары	ND-P	Қаңқа-бұлшықет
62.	Диабеттік фетопатия	ND-P	Мультижүйелік
63.	Дискоидты және жүйелік қызыл lupus	ND-FF	Мультижүйелік
64.	Дислипидемия	ND-P-FF	Мультижүйелік
65.	Жамбас буынының дисплазиясы (жамбастың туа біткен шығып кетуі)	ND-P	Қаңқа-бұлшықет
66.	Диссоциативті бұзылулар	ND	Жүйке-қозғалтқыш
67.	Дифтерия	ND-P-FF	Мультижүйелік
68.	Темір тапшылығы анемия	ND-P-FF	Гематопэтикалық
69.	Жаңа туылған нәрестелердегі сарғаю	ND-P	Мультижүйелік
70.	Балаға қатігездік таныту	ND-P-FF	Мультижүйелік
71.	Жүрек клапанның аурулары	ND-P-FF	Кардиоваскулярлық
72.	Күрсақшілік ұрықтың дамуының кешігуі	ND-P	Мультижүйелік
73.	Жаңа туылған нәрестелердің тыныс алуының қиындауы	E	Респираторлық
74.	Зоб	ND-P-FF	Эндокриндік
75.	Иммундық тромбоцитопения	ND-P	Гематопэтикалық
76.	Инсульт	ND-E-P-FF	Жүйке-қозғалтқыш
77.	Жыныстық жол арқылы таралатын аурулар	ND-P	Несеп жыныстық жүйе
78.	Инфекциялық гастроэнтерит және гастроэнтероколиттер	ND-E-P	Асқазан-ішек
79.	Катаракта	ND	Сезім мүшелері
80.	Кератит	ND	Сезім мүшелері
81.	Көкжөтел	ND-E-P	Респираторлық
82.	Кома	E	Мультижүйелік
83.	Конго-Крымдық геморрагиялық қалтырау	ND-E-P	Мультижүйелік
84.	Конъюнктивит	ND-P	Сезім мүшелері
85.	Жаңа туылған нәрестелердің конъюнктивиті	ND-P	Сезім мүшелері

86.	Қисық мойын	ND	Қаңқа-бұлшықет
87.	АГЖ төменгі бөлімдерінен қан кетуі	ND	Асқазан-ішек
88.	Өкпелік гипертензия	ND	Кардиоваскулярлық
89.	Өкпелік эмболия	ND-P	Кардиоваскулярлық - Респираторлық
90.	Лейшманиоз	ND-P	Мультижүйелік
91.	Лептоспироз	ND-P	Мультижүйелік
92.	Малярия	ND-E-P	Мультижүйелік
93.	Мегалобластық анемия	ND-P-FF	Гематопэтикалық
94.	Менингококкты инфекция	ND-E-P	Мультижүйелік
95.	Жаңа туылған нәрестелердегі метаболикалық бұзылыстар	ND-E-P	Мультижүйелік
96.	Метаболикалық синдром	ND-P-FF	Эндокриндік
97.	Несеп тас ауруы	ND-E-P	Несеп жыныстық
98.	Бұлшықет аурулары (миопатия)	ND	Жүйке-қозғалтқыш
99.	Сыртқы отит	ND	Сезім мүшелері
100.	Сіңірудің бұзылуы (Мальабсорбция)	ND	Асқазан-ішек
101.	Жүрек ырғағы бұзылушылықтары	ND-FF	Кардиоваскулярлық
102.	Мерзіміне жетпей тууы	ND-P	Мультижүйелік
103.	Жаңа туылған нәрестелердің некротикалық энтероколиті	ND	Асқазан-ішек
104.	Қантсыз диабет	ND-P-FF	Эндокриндік
105.	Жазатайым оқиғалар (электр тогының соғуы, с биіктігі, суға батуы және т. б)	E-P	Мультижүйелік
106.	Нефротикалық синдром	ND-FF	Несеп жыныстық
107.	Сусыздану	ND-E-P	Мультижүйелік
108.	Семіру (эндогенно- экзогендік)	ND-P-FF	Мультижүйелік
109.	Күйіктер	ND-E	Тері және жұмсақ тіндер
110.	Жүрек қызметінің тоқтауы	E	Кардиоваскулярлық - Респираторлық
111.	Остеоартроз	ND-P-FF	Қаңқа-бұлшықет
112.	Остеомиелит	ND	Қаңқа-бұлшықет
113.	Остеопороз	ND-P	Мультижүйелік
114.	Жедел тыныс алу жеткіліксіздігі	E	Респираторлық

115.	Жедел ревматикалық қызба	ND-P	Мультижүйелік
116.	Жедел асқинулар диабет	ND-E	Эндокриндік
117.	Жедел респираторлы аурудың	ND-E-P	Респираторлық
118.	Жедел гепатит	ND-P	Асқазан-ішек
119.	Жедел гломерулонефрит	ND	Несеп жыныстық
120.	Жедел іш ауруы	ND-P	Асқазан-ішек
121.	Жедел коронарлық синдром	ND-E-P	Кардиоваскулярлық
122.	Жедел лейкоз	ND	Гематопозитическая
123.	Жедел панкреатит	ND	Асқазан-ішек
124.	Үсік шалу	ND-E-P	Мультижүйелік
125.	Дүрбелең (паникалық) бұзылулар	ND-E	Нерв-Behavior
126.	Патологиялық босану	E	Несеп жыныстық
127.	Алғашқы артериялық гипертензия	ND-E-P-FF	Кардиоваскулярлық
128.	Аталық бездің бұралуы	ND	Несеп жыныстық
129.	Перикардальды төгілу / тампонада	ND	Кардиоваскулярлық
130.	Перитонит	ND	Асқазан-ішек
131.	Бауыр комасы	ND-E	Асқазан-ішек
132.	Пилоростеноз	ND	Асқазан-ішек
133.	Тамақтан улану	ND-E-P	Мультижүйелік
134.	Пневмония	ND-P	Респираторлық
135.	Пневмоторакс	ND-E	Респираторлық
136.	Дәрі-дәрмектердің жанама әсерлері	ND-E-P-FF	Мультижүйелік
137.	Тамырлар мен артерияның зақымдануы	E	Кардиоваскулярлық
138.	Поодагра	ND-P-FF	Қаңқа-бұлшықет
139.	Полиомиелит	ND-P	Жүйке-қозғалтқыш
140.	Портальды гипертензия	ND	Асқазан-ішек
141.	Посттрансфузионды асқину	ND	Мультижүйелік
142.	Предменструальды синдром	ND -P	Несеп жыныстық
143.	Қысым жаралары	ND-P-FF	Тері және жұмсақ тіндер
144.	Пурпура Шенлейн-Геноха	ND -FF	Мультижүйелік
145.	Асқазан ішек жолдарының қатерлі ісігі	ND-P-FF	Асқазан-ішек
146.	Тоқ ішектің қатерлі ісігі	ND -P	Асқазан-ішек
147.	Жатыр мойнының қатерлі ісігі	ND -P	Несеп жыныстық
	Ерте токсикоз (жүктілік)	ND	

148.	Hiperemesisgravidarum)		Несеп жыныстық
149.	Шашыраңқы склероз	ND	Жүйке-қозғалтқыш
150.	Тұлғалық бұзылулар (психопатия)	ND	Тұлғалық бұзылулар (психопатия)
151.	Асқазан-ішек моторикасының бұзылуы	ND	Асқазан-ішек моторикасының бұзылуы
152.	Мінез-құлықтың бұзылуы	ND	Жүйке-қозғалтқыш
153.	Сананың бұзылуы- бұлдырлық сана (деменция, делирия)	ND-P-FF	Жүйке-қозғалтқыш
154.	Су - электролит бұзылысы Баланс (натрий, калий, кальций, магний, фосфор)	ND-E-P	Мультижүйелік
155.	Рахит	ND-P-FF	Эндокриндік
156.	Реактивтік артрит	ND	Қанқа-бұлшықет
157.	Ревматоидты артрит	ND-FF	Қанқа-бұлшықет
158.	Гестациялық асқынулардың қаупі, соның ішінде ана өлімі	ND-P	Несеп жыныстық
159.	Туу кезіндегі жарақаттар	ND-P	Мультижүйелік
160.	Қант диабеті	ND -P-FF	Эндокриндік
161.	Себореялық және себореялық емес алопеция	ND	Тері және жұмсақ тіндер
162.	Сепсис	ND -E	Мультижүйелік
163.	Сібір жарасы	ND	Мультижүйелік
164.	Тітіркенген ішек синдромы	ND -P-FF	Асқазан-ішек
165.	Шегрен синдромы	ND	Мультижүйелік
166.	Склеродермия	ND -FF	Мультижүйелік
167.	ЖИТС және АИТВ	ND-P	Мультижүйелік
168.	Орташа отит	ND	Сезім
169.	Стенокардия	ND -E-P	Кардиоваскулярлық
170.	Сіреспе	ND -E-P	Мультижүйелік
171.	Жаңа туған нәрестедегі кұрусылар	E	Жүйке-қозғалтқыш
172.	Жылу соққысы	ND-E-FF	Мультижүйелік
173.	Тиреоидиттер	ND	Эндокриндік
174.	Торакальды жарақаттар	E	Мультижүйелік
175.	Бас жарақаты	E	Жүйке-қозғалтқыш
176.	Аяқтың жарақаты	ND-E	Қанқа-бұлшықет
177.	Құрсақ бөлімінің жарақаттары	E	Асқазан-ішек
178.	Терең тамырдың тромбозы	ND -P	Кардиоваскулярлық
179.	Тромбофлебит	ND	Кардиоваскулярлық

180.	Туберкулез	ND-P-FF	Мультижүйелік
181.	Туляремия	ND-E-P	Мультижүйелік
182.	Қауіп төндіретін ұрықтың жағдайы	ND	Респираторлық
183.	Ақыл-ой кемістігі, артта қалу	ND-P-FF	Жүйке-қозғалтқыш
184.	Суға бату / тұншығу	E	Мультижүйелік
185.	Феохромоцитома	ND	Эндокриндік
186.	Холера	ND-E-P	Мультижүйелік
187.	Холецистит, өт тас ауруы	ND	Асқазан-ішек
188.	Созылмалы обструктивті өкпе ауруы	ND-E-P-FF	Респираторлық
189.	Созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі	ND-E-P-FF	Несеп жыныстық
190.	Созылмалы жүрек жеткіліксіздігі	ND-P-FF	Кардиоваскулярлық
191.	Созылмалы В, С вирустық гепатиті	ND -P-FF	Мультижүйелік
192.	Созылмалы гастрит	ND-P-FF	Асқазан-ішек
193.	Созылмалы гломерулонефрит	ND	Несеп жыныстық
194.	Хронический панкреатит	ND	Асқазан-ішек
195.	Церебральды салдану	ND	Жүйке-қозғалтқыш
196.	Бауыр циррозы	ND -P-FF	Асқазан-ішек
197.	Оба	ND -E-P	Мультижүйелік
198.	Шизофрения және басқа психотикалық бұзылулар	ND -E	Жүйке-қозғалтқыш
199.	Шистозоматоз	ND -P	Мультижүйелік
200.	Соққы (шок)	ND -E	Мультижүйелік
201.	Эклампсия, преэклампсия, HELLP синдромы	ND -E	Мультижүйелік
202.	Эндокардит	ND -P	Кардиоваскулярлық
203.	Эндометриоз	ND	Несеп жыныстық
204.	Энтеровирустық инфекция	ND -P	Мультижүйелік
205.	Эпидемиялық паротит	ND -P	Мультижүйелік

206.	Асқазан және он екі елі ішек ойық жара ауруы	ND -P-FF	Асқазан-ішек
------	--	----------	--------------

6 кесте. Негізгі медициналық процедуралар мен дағдылардың игеру деңгейлері

Игеру деңгейі	Сипаттамасы
1	Процедураның қалай орындалатынын біледі және науқасқа нәтижелерді түсіндіреді
2	Төтенше жағдайда шараны басшылыққа / директиваға сәйкес орындайды.
3	Күрделі емес, жалпы жағдайларда / жағдайларда орындайды
4	* Қиын жағдайларды / жағдайларды қоса алғанда

* Алдын - ала бағалау / бағалау жасайды, қажетті жоспарларды жасайды және жүзеге асырады және пациенттер мен туыстарға / қауымдастықтарға процесс пен оның нәтижелері

7 кесте. Негізгі медициналық рәсімдердің тізімі

А	Тарих / Тарих анамнезі	Игеру деңгейі
1.	Мазасыз адаммен байланыс	4
2.	Агрессивті науқаспен қарым-қатынас	4
3.	Депрессиялық науқасмен байланыс	4
4.	Когнитивтік бұзылулары бар науқаспен коммуникация	4
5.	Ақпараттандырылған келісім алу	4
6.	Шағымдарды жинау, ауру тарихы және өмір	4
7.	Психиатриялық анамнез жинау	3
8.	Ерте және үлкен жастағы балалардың шағымдарын, ауру анамнезін және өмірін жинау	4
9.	Үшінші тұлғаның анамнез жинау	4
10.	Вербалды емес сигналға фиксация және реакция	4
В	Жалпы және арнайы тексеру	
	Екі қолмен влагалищное іш қуысын зерттеу	2
	Клиникалық өлімнің диагностикасы	3
	Биологиялық өлімнің диагностикасы	2
	Өттегімен сатурацияны өлшеу (Пульсоксиметрия)	4
	Сыртқы гинекологиялық тексеру	2
	Өмірлік маңызды функцияларды бағалау (дене температурасы, жүрек соғу жиілігі, тыныс алу жиілігі, қан қысымы)	3
7.	Ересектердегі антропометриялық деректер бағалау	4
8.	Балалардағы антропометриялық деректерді бағалау	3
9.	Шұғыл жағдайыдағы науқастарды қарау және бағалау	3
10.	Жарақаттан кейін науқастарды тексеру және бағалау	3

11.	Терінің жағдайын,, оның қосалқылары мен шырышты қабаттарын бағалау	3
	Перифериялық лимфа түйіндерін тексеру және пальпациялау	3
	Жағдайды бағалау Апгар шкаласы бойынша	3
	Әр түрлі балалардағы нейропсихикалық дамуды бағалау бала	2
	ДДҰ бағдарламасына сәйкес балаларды басқару тактикасын бағалау, жіктеу және анықтау "Бала жасындағы ауруларды ықпалдастыра қарау»	3
	Айнадағы жатыр мойны мен қынапты тексеру	2
	Жүкті әйелді тексеру	2
	Есту тесттерін жүргізу.	3
	Алдыңғы жағынан риноскопия жүргізу.	3
	Жаңа туған нәрестеге алғашқы күтім.	3
21.	Кеуде қуысын физикалық тексеру.	3
22.	Тыныс алу жүйесін физикалық тексеру.	3
23.	Жүрек-тамыр жүйесін физикалық тексеру.	3
24.	Ас қорыту жүйесін физикалық тексеру.	3
25.	Сүт бездері мен регинарлы лимфа түйіндерін физикалық тексеру	3
26.	Бүйректі физикалық тексеру.	3
27.	Еркек жыныс мүшелерін физикалық тексеру	3
28.	Тірек-қимыл жүйесін физикалық тексеру	3
29.	Отоскопияны қоса, құлақты физикалық тексеру	3
30.	Омыраудағы балаларды физикалық зерттеу;	3
31.	Ерте және мектеп жасындағы балаларды физикалық тексеру	3
32.	Жасөспірімдерді физикалық тексеру	3
С	Зертханалық және функционалдық диагностика / инвазивті емес процедуралар	
1.	1 Тиісті жағдайларда зертханалық үлгіні алу және оны зертханаға апару	3
2.	Глюкометр көмегімен қандағы глюкозасының деңгейін өлшеу және бағалау	4
3.	Скринингтік және диагностикалық зерттеулер	3
4.	Артериялық қысымды өлшеу	4
5.	Дозаланған ингаляторлар, спейсерлер және небулайзерлердің қолдануын оқыту.	4

6.	Вакциналарды талаптарға сәйкес тасымалдауды және сақтауды қамтамасыз ету (суық тізбекпен).	4
7.	Қан тобын және резус-факторды анықтау.	3
8.	Пикфлуометрия нәтижелерін жүргізу және түсіндіру.	3
9.	Спирометрия нәтижелерін жүргізу және түсіндіру.	3
10.	ЭКГ шифрлау	3
11.	Микроскоппен жұмыс	3
12.	ЭКГ шешу	4
13.	Биологиялық материалдармен жұмыс істей білу	3
D	Инвазивті процедуралар және жедел көмек	
1.	1 Гипс салу кезінде көмек көрсету	4
2.	Ересектер мен балалардағы негізгі жүрек-өкпе реанимациясы	3
3.	Көктамыр ішіне инъекция.	4
4.	Бұлшықет ішілік инъекция.	4
5.	Гері ішіне инъекция.	4
6.	Жүктілікті жүргізу.	2
7.	Жаңа туған нәрестені босанғаннан кейін жүргізу.	2
8.	Дефибрилляция (тренажерде).	2
9.	Көз тамшыларын тамызу.	4
10.	Қабакқа көз жақпамайын жағу	4
11.	Интубация/коникотомия	3
12.	Тасмалдауға қауіпсіз және тиімді әдістерді пайдалану	4
13.	9 Қолды жуу	4
14.	Таңғыш салу	4

15.	Мойын жағасын салу	3
16.	Тігісті салу және алу	2
17.	Стерильді қолғапты кию	4
18.	Залалсыздандыру, дезинфекция, стерилизация, антисептиктер	4
19.	Алгоритм бойынша жарақат алған пациентті тексеру ABCDE (кеңейтілген түрде жарақат алған науқастың өмірлік функцияларын қолдау (ATLS))	2
20.	Сыртқы қан кетуді ықпалдату	3
21.	Шиналарды дайындау және салу	3
22.	Мұрынның алдыңғы тампондасын жүргізу және оны алып тастау	2
23.	Стерильді алаңды дайындау	4
24.	Комадағы науқастарды орнықтыру	4
25.	Қан құю	3
26.	Клизма қою	3
27.	Ересектер мен балаларда асқазанды жуу	3
28.	Назогастрального зондты қою	3
29.	Пероральді, ректалды, вагинальді және жергілікті дәрі-дәрмектерді қолдану әдістері	4
30.	PPD-сынамасын қолдану (туберкулинді сынама)	3
31.	Импульстік оксиметрияны қолдану және бағалау	3
32.	Қолданылатын дәрілерді дұрыс дайындау	3
33.	Теріастылық инъекциялар	4
34.	Операцияға дейінгі дайындық	3
35.	Жараны біріншілік хирургиялық өңдеу	3
36.	Жаңа туған нәрестенің реанимациясы	2

37.	Ересектер мен балалардың кеңейтілген жүрек-өкпе реанимациясы	2
	Гамырлық доступ (венозды перифериялық)	4
	Оттегі және ингаляциялық терапияны қолдану мүмкіндігі	4
	Науқастың төсектегі орнын өзгерту	4
	Жәбірленушіні тасмалдау	3
	Кресло-каталкада тасымалдау техникасы	4
43.	Гипсті алып тастау кезінде науқасқа күтім жасау	4
44.	Терінің керілуі кезіндегі науқасқа күтім жасау	4
45.	Спицы салынған және сүйектері керілген науқастарға күтім жасау	4
46.	Иммобилизацияланған науқасқа күтім жасау	4
47. 13	Жоғарғы тыныс жолдарынан бөгде затты алу	2
48. 14	Несеп катетерін орнату (тренажерде)	4
49. 17	Кенелерді жою	3
50. 33	Күйіктер мен жараларды күту	3
51.	Глазго бойынша команы бағалау шкаласы / АГБО шкала(ИВБДВ)	3
Е	Оқыту	
1	Студенттер мен басқа да медицина қызметкерлерін оқыту	3
2	Клиникалық нұсқаулармен және хаттамалармен жұмыс	3
3	Клиникалық мәселені әзірлеу және оның шешімін іздеу әдебиетте (мейірбикелік күтімде дәлелді тәжірибені қолдану)	3
Ғ	Алдын алу және қоғамдық денсаулық	
	Салауатты өмір салты мәселелері бойынша кеңес беру	4
	Отбасын жоспарлау бойынша кеңес беру	3
	Тамақтандыру мәселелері бойынша кеңес беру (ИВБДВ)	4
	Сүт безін дербес оқытуды үйрету	3
	Контрацепция әдістерін оқыту	2
	Иммунизация бойынша іс-шараларды жоспарлау	3
	Инфекциялар кезіндегі профилактикалық іс шаралар	3
8. 4	Науқас пен оның отбасын қолдау	3

9.	7	Отбасылық кеңес беру	3
10.	13	Егу жоспарын жасау	4
11.		Қоғам үшін санитарлық-ағарту жұмысын жасау	3
12.		Ауырсынуды басқару, паллиативті көмек	3
G		Жазбаларды жүргізу	
		Науқастардың амбулаторлық картасын жүргізу	4
		Науқастарды госпитализациялау	4
		Бланк рецептерін толтыру	4
4.	1	Науқастардың стационарлық картасын рәсімдеу	3
5.		Науқастарды ауыстыру	4
6.		Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану	4
7.	2	Есептерді жасау	3
8.	5	Науқастарды ауыстыру немесе шығару үшін құжаттарды жасау	4

Мейіргер ісі «білім беру бағдарламасының пәндері»

№	Пәннің атауы	Пәннің сипаттамасы	Цикл	Комп онент	Креди ттер
Модуль 1: «Мейіргер ісі негіздері»					
	Денсаулық жағдайын клиникалық бағалау және мейіргер ісінің негіздері	ЕПМ эпидемияға қарсы режимінің негіздері және инфекциялық бақылауды сақтау бойынша қолданыстағы бұйрықтар. Науқастарға мейірбикелік күтім негіздері және дәрілік заттарды енгізу әдістері. Ауыр науқастарға күтім жасау жолдары мен ерекшеліктері. Дене биомеханикасы және науқастарды тасымалдау әдістері. Мейірбикелік процестің негіздері және оны жүзеге асыру әдістері.	НП	НК	5
	Дәлелді мейіргер ісінің негіздері	Дәлелді медицинаға кіріспе. Дәлелді медицинаның анықтамасы және негізгі принциптері. Клиникалық эпидемиологияның принциптері мен әдістері. Дәлелді медицинаның даму тарихы. Дәлелді медицинаны дамытудың әлемдік тәжірибесі. Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдеріндегі және алыс шетелдердегі клиникалық практикадағы дәлелді медицина мен дәлелді мейіргерлік	НП	НК	5

		<p>практиканың орны. Мейіргер ісі саласындағы ғылыми зерттеулердің дизайны туралы түсінік. Мейіргер ісі саласындағы ғылыми зерттеулердің жіктелуі. Дәстүрлі дәлелдемелер иерархиясы. Дәлелдеу деңгейлері. Мейіргер ісінде зерттеулерді жоспарлау. Зерттеу нәтижелерін ресімдеу. Медициналық мақала жазу дағдылары. Дәлелді медицинаның бес кезеңі. Интернетте және электрондық деректер базасында ақпаратты іздеу. Медициналық ақпаратты сыни талдау. Мейіргер ісіндегі клиникалық зерттеулердің әдіснамалық сапасын бағалау. Дәлелденген мейіргерлік істегі және дәлелді мейіргерлік практикадағы этика мәселелері. Ғылыми зерттеулердегі пациенттердің рөлі мен құқықтары. Мейіргер ісіндегі клиникалық нұсқаулар. Клиникалық нұсқаулардың сапасын бағалау. Медициналық аудит. Медициналық көмектің сапасын жақсартудағы мейірбикенің рөлі. Дәлелді мейіргерлік практиканы жылжыту стратегиялары мен әдістері. Осы зерттеулерді мейіргер практикасына біріктіру. Ұйымдастырушылық өзгерістердің модельдері. Практикаға өзгерістер енгізу үшін кедергілерді еңсеру.</p>			
	Тәжірибе: Қауіпсіз Мейіргер ісі	<p>Мейіргерлік күтім негіздері. Амбулаториялық және стационарлық жағдайларда пациенттерге жүргізілетін мейіргерлік манипуляциялар. Кәсіби қызметтегі этика мен деонтологияның ерекшеліктері.</p>	НП ӨТ	НК	5
	Терапия және хирургиядағы Мейіргер ісі	<p>Патологиялық процестердің себептері мен факторлары, ішкі ағзалардың негізгі ауруларының алдын-алу. Патологиялық процестердің пайда болу себептері мен факторлары, ішкі ағзалардың негізгі ауруларының алдын алу, жеке қажеттіліктер мен проблемаларды ескере отырып, пациентке білікті күтімді қамтамасыз ету үшін мейіргер процесін ұйымдастыру және жүзеге асыру. Қан айналымы органдарының аурулары</p>	НП	НК	5

		<p>кезінде мейіргерлік процесті ұйымдастыру. Ас қорыту органдарының ауруларында мейірбикелік процесті ұйымдастыру. Зәр шығару органдарының ауруларында мейіргерлік процесті ұйымдастыру. Тірек-қимыл жүйесі, эндокриндік жүйе және қан аурулары кезінде мейіргерлік процесті ұйымдастыру. Терапиялық ауруларға мейірбикелік араласуды жоспарлау. Тыныс алу органдарының ауруларына күтім жасау үшін мейіргерлік араласуды жоспарлау. Қан айналымы органдарының ауруларына күтім жасау үшін мейіргерлік араласуды жоспарлау. Ас қорыту органдарының аурулары кезіндегі мейіргерлік араласуды жоспарлау, зәр шығару органдарының аурулары кезіндегі мейіргерлік араласуды жоспарлау. Тірек-қимыл жүйесі, эндокриндік жүйе және қан аурулары кезінде мейіргерлік араласуды жоспарлау.</p>			
	<p>Жіті және шұғыл жағдайларда медициналық көмек</p>	<p>Шұғыл жағдайларда мейіргерлік күтімді көрсетуді ұйымдастыру. Шұғыл көмек көрсету кезіндегі мейіргердің этикасы мен деонтологиясы. Жедел коронарлық синдром. Жүрек ырғағының бұзылуы. Гипертониялық криз. Жүрек-тамыр жеткіліксіздігі. Тыныс алу жеткіліксіздігі. Бронх демікпесі. Өкпенің созылмалы обструктивті аурулары. Пневмония. Ми қан айналымының жедел бұзылуы. Эпилепсия. Кома. Метаболикалық комалар. Шұғыл көмекті қажет ететін жіті инфекциялық аурулар. Тағамдық токсикоинфекция. Педиатриядағы терминалды жағдайлар. Шұғыл көмек пен күтімнің ерекшеліктері. Гипертермиялық синдром. Педиатриядағы шұғыл көмек пен күтімнің ерекшеліктері. Хирургия мен гинекологиядағы өткір іш. Әр түрлі этиологиядан қан кету. Шок. Бас сүйек-ми жарақаты. Кеуде қуысы мен іш қуысының жарақаттары мен жарақаттары. Күйік. Үсік. Прееклампсия.</p>	<p>НП</p>	<p>НК</p>	<p>4</p>

	Фармакология негіздері	<p>Фармакологияның пәні мен міндеттері. Дәрілік заттарды алу көздері. Фармакологияны ғылым ретінде анықтау оның басқа медициналық және биологиялық пәндермен байланысы. Дәрілік заттың, заттың анықтамасы, нысаны, А және Б дәрілік заттардың тізімі туралы түсінік, дәрілерді сақтау ережелері. Дәрілік формалардың негізгі түрлері. Дәрілік заттарды енгізу жолдары. Өртүрлі енгізу жолдары кезінде дәрілік заттардың сіңірілуі. Фармакокинетика туралы түсінік. Денедегі дәрілік заттардың таралуы, жою жолдары. Дәрілердің Фармакодинамикасы. Өрекет механизмі, рецепторлар туралы түсінік. Дәрілік заттардың әсер ету түрлері: жергілікті, рефлекторлық, резорбтивті, негізгі және жанама, тікелей және жанама. Дозалар мен концентрациялар. Доза түрлері. Дәрілік заттардың жасына, дененің жеке ерекшеліктеріне, патологиялық жағдайларға тәуелділігі. Дәрілік терапия түрлері.</p>	НП	НК	3
	Шет тілі	<p>Оқытылатын шет тілінің фонетикалық, орфографиялық, лексикалық және грамматикалық нормалары. Фонетика: шет тілінің айтылу және ырғақтық-интонациялық ерекшеліктері, сөйлеудің дыбыстық жүйесін қабылдау және көбейту. Орфография: тілдің дыбыстық-әріптік жүйесі, негізгі орфографиялық ережелер. Лексика: сөзжасамдық модельдер; базалық тілдің, сондай-ақ мамандық бейініне сәйкес келетін терминдердің 2500 бірлігіндегі лексикалық минимум; қолдану салалары бойынша лексиканы саралау. Грамматика: сөйлеудің негізгі бөліктері-зат есім, есім сын есім, есім сан есім, Етістік, Есімдік, предлог; қарапайым және күрделі сөйлемнің құрылымы; сөзжасамның негізгі модельдері. Оқу: танысу, іздеу, оқу және қарап оқу дағдыларын қалыптастыру. Оқытылатын тақырыптар шегінде диалогтік және</p>	НП ТПК	НК	3

		монологтық сөйлеу дағдылары. Жазу: жеке және іскерлік сипаттағы шығармалар мен хаттарды жазу кезінде ақпаратты дәйекті түрде ұсыну дағдыларын дамыту. Мамандық бойынша мәтіндерді тілдік нормаларға сәйкес шет тілінен қазақ (орыс) тіліне аудару. Тыңдау: тұрмыстық, ақпараттық және кәсіби сипаттағы хабарламаларды есту арқылы қабылдау.			
Модуль 2: «Алғашқы медициналық-санитарлық көмек деңгейінде халықтың денсаулығын жақсарту»					
	Науқастарды оқыту	Науқасты оқыту кезеңдері. Науқас туралы ақпарат жинау. Науқастың қажеттіліктері мен мәселелерін анықтау. Оқыту мақсаттарын, пациентті оқыту жоспарын белгілеу. Науқасты оқыту жоспарын іске асыру. Науқасты оқыту нәтижелерінің тиімділігін бағалау. Науқасты денсаулықты нығайту, оңалту және аурулардың алдын алу бойынша оқыту.	НП	ҚК	3
	Алғашқы медициналық-санитарлық көмек көрсетудегі Мейірбике ісі	Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының жаһандық шеңберін пайдалана отырып, Алғашқы медициналық-санитариялық көмек (бұдан әрі – МСАК) қызметтерін ұсыну моделі. Амбулаториялық-емханалық қызмет ұйымдарында пациенттерді диагностикалауды, емдеуді, мейірбикелік күтуді жоспарлау. Скринингтік зерттеулер жүргізудегі мейірбикенің рөлі, науқас үшін қауіпсіз орта құру талаптарын орындау, клиникалық шешім қабылдау дағдылары, МСАК жағдайында мейірбике күтімінің денсаулығы мен практикасын бағалау. Халыққа медициналық көмекті оңтайландыру мақсатында ақпараттық-коммуникациялық технологияларды және электрондық дерекқорларды пайдалану.	НП	ҚК	3

	Тәжірибе: Педиатриядағы Мейірбике ісі	Педиатриядағы мейірбикелік күтім. Балалардың динамикалық дамуын бақылау және 1 жасқа дейінгі балалардың патронаждық қызметі. Балалармен және олардың отбасыларымен қарым-қатынас ерекшеліктері. Мейірбикелік процестің негіздері және балаларға мейірбикелік қызмет көрсету.	НП ӨТ	НК	5
	Денсаулықты нығайту	Денсаулықты нығайту және салауатты өмір салтын насихаттаудың теориялық негіздері. Денсаулықты нығайту бойынша алдын алу бағдарламаларын ұйымдастыру принциптері. Денсаулықты нығайту және аурулардың алдын алу тұжырымдамасы. Салауатты өмір салтын ілгерілету мен денсаулықты нығайтуды басқару жөніндегі ұлттық және халықаралық стратегиялар, бағдарламалар мен ұсынымдар. Профилактикалық қызметті регламенттейтін нормативтік құжаттар. Денсаулықты нығайту үшін қолданылатын әдістер мен технологиялар. Орындаушылармен ынтымақтастық (пәнаралық команда). Денсаулық сақтау саласындағы мінез-құлықты өзгертудің кезең-кезеңмен моделі, жеке және топтық кеңес беру.	НП	ҚК	3
	Тәжірибе: Үйде мейірбикелік күтім	Әр түрлі клиникалық жағдайларда және пациенттердің әртүрлі топтарында үйде мейірбикелік күтім.	НП ӨТ	ҚК	5
	Акушерия және гинекологиядағы Мейірбике ісі	Қауіпсіз ана болу тұжырымдамасы. Жүктілік пен босанудың ғылыми принциптері. Босанғаннан кейінгі әйелдің бейімделуі. Акушерия және гинекологиядағы Мейірбике ісі практикасы. Акушерия және гинекологияда шұғыл көмек көрсету алгоритмдері. Шешім қабылдаудағы жауапкершілік және тәуелсіздік тұжырымдамалары.	НП ТПК	НК	4

	Үйде мейірбикелік күтім	<p>Әртүрлі клиникалық жағдайларда (жараны емдеуді талап ететін пациенттер, мүгедек пациенттер, неврологиялық аурулары бар пациенттер, созылмалы жүрек жеткіліксіздігі) үйде мейірбикелік күтімді жүзеге асырудың көрсеткіштері мен мүмкіндіктері. Үйде күтім жасаудың негізгі принциптері. Диагноз және пациенттің жалпы жағдайы негізінде үйде мейірбикелік күтімді жоспарлау және жүзеге асыру. Қызмет нәтижелерін бағалау және пациентті одан әрі жүргізу. Дәрігермен, пәнаралық топпен, пациенттің отбасымен, әлеуметтік қызметкермен немесе қамқоршымен бірлесе отырып, үйде мейірбикелік күтім жасау. Құжаттаманы дұрыс жүргізу.</p>	НП ТПК	ҚК	3
	Балалар аурулары	<p>Жаңа туған нәрестелердің, балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын сақтау жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру. Анамнестикалық, клиникалық және зертханалық-аспаптық зерттеу әдістері негізінде әртүрлі жастағы балалар мен жасөспірімдердегі патологиялық жағдайларды, ауруларды диагностикалау. Балалық шақтың әртүрлі жас кезеңдеріндегі шұғыл жағдайлардың дамуын болжау және диагностикалау. Емдеу іс-шараларын жүргізу және ауру балалар мен жасөспірімдерге шұғыл көмек көрсету. Балалардың, жасөспірімдердің, олардың отбасы мүшелерінің және болашақ ата-аналардың денсаулық деңгейін қалыптастыруға және арттыруға бағытталған оң медициналық мінез-құлықты қалыптастыру.</p>	НП ТПК	ҚК	4
Модуль 3: «Пациенттердің осал топтары арасында қоғамдағы халықтың денсаулығын жақсарту»					
	Әлеуметтік маңызы бар аурулар	<p>"Әлеуметтік маңызы бар аурулар" анықтамасы және әлеуметтік маңызы бар аурулардың пайда болу қаупі факторлары. Әлеуметтік мәні бар аурулардың тізбесін, медициналық-әлеуметтік көмектің түрлері мен көлемін, жеңілдіктер тізбесі мен</p>	КП	ҚК	4

	<p>түрлерін айқындайтын нормативтік-құқықтық құжаттар. Науқастарға/клиенттерге, оның ішінде еңбекке жарамсыздығына диспансерлік бақылау жүргізу. Медициналық көмекті ұйымдастыру және туберкулезбен ауыратын науқастарға күтім жасау. Медициналық көмекті ұйымдастыру және онкологиялық аурулармен ауыратын науқастарға күтім. Медициналық көмекті ұйымдастыру және адамның иммун тапшылығы вирусы бар пациенттерге күтім жасау. Медициналық көмекті ұйымдастыру және қант диабеті бар пациенттерге күтім жасау. Тиісті емдеу-диагностикалық іс-шараларды қаржылық қамтамасыз етуді ұйымдастыру. Әлеуметтік маңызды аурулар кезінде пациенттердің құқықтары мен мүдделерін қорғау. Әлеуметтік мәні бар аурулар кезінде жеке, отбасылық және популяциялық деңгейдегі профилактикалық іс-шаралар; бұқаралық ақпарат құралдары мен коммуникациялық технологияларды тиімді пайдалану.</p>			
Психикалық денсаулық және тәуелділік	<p>Психикалық денсаулық және жеке даму, критерийлер мен қауіп факторлары. Нейропсихиатриялық бұзылулардың түрлері. Тәуелділіктер, тәуелді мінез-құлықтың биологиялық механизмдері, тәуелділік түрлері. Тәуелді мінез-құлықтың пайда болу факторлары (биологиялық, әлеуметтік және психологиялық). Психогигиена, психопрофилактика және психотерапия. Кеңес беру және мейірбике күтімі. Психобелсенді заттарды қолданудан туындаған уланулар, жіті және созылмалы психоздар кезіндегі дәрігерге дейінгі медициналық көмек. Наркологиялық ауытқулары бар пациенттерді күту кезіндегі мейірбикелік процестің ерекшеліктері.</p>	КП	ҚК	4
Паллиативті көмек	<p>Паллиативті көмек философиясы. Паллиативті көмек пен науқастарға күтім жасаудың мазмұны, мақсаты, мақсаттары мен міндеттері. "Емделмейтін науқас" анықтамасы</p>	КП	ҚК	5

		<p>және паллиативті көмек. Паллиативті көмекке көрсеткіштер. Паллиативті көмек көрсету тәртібі, инновациялық тәсіл. Жан-жақты паллиативтік көмек (медициналық, психоәлеуметтік және рухани), мультидисциплинарлық тәсілді пайдалана отырып (тиісті даярлығы бар дәрігерлер, мейірбикелер, Психолог/Психотерапевт, әлеуметтік жұмыс жөніндегі маман/әлеуметтік қызметкер, діни қызметшілер, әртүрлі діни конфессиялар өкілдері). Қатерлі ісіктен емделген, бірақ химиотерапия, радиация, хирургиялық емдеудің салдарын бастан кешіретін пациенттерді басқару принциптері. Туыстар мен еріктілерді ауруханада және үйде паллиативті көмек көрсетуге үйрету.</p>			
	<p>Геронтологиядағы Мейірбике ісі</p>	<p>Геронтология туралы түсінік. Геронтологияның ғылым ретінде даму тарихы. Жас классификациясы. Қартаю теориялары. Қартайған ағзаның анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктері. Қазақстанда медициналық-әлеуметтік көмекті ұйымдастыру қағидаттары. Егде және кәрілік жастағы адамдарға медициналық - әлеуметтік көмек көрсету туралы Негізгі заңнамалық-құқықтық құжаттар. Ересек жастағы адамдарға медициналық-әлеуметтік көмек көрсетудің барлық кезеңдерін ұйымдастырудағы, қамтамасыз етудегі және сақтаудағы мейірбике қызметінің рөлі мен міндеттері. Егде жастағы пациенттердің жалпы жағдайын бағалау. Денсаулық жағдайының немесе экономикалық және әлеуметтік әл-ауқаттың нашарлауы бойынша жоғары қауіпті топтар. Егде жастағы науқастың қауіпсіздігі. Егде және кәрілік жастағы мейірбикелік күтімнің ерекшеліктері. Егде және кәрілік жастағы аурулар мен мейірбикелік көмектің ерекшеліктері. Дәлелді басшылық күту бойынша қарттар. Қартайған және кәрілік кезіндегі дәрі-дәрмек терапиясының негізгі</p>	<p>КП</p>	<p>ҚК</p>	<p>5</p>

		мәселелері. Геронтопсихология. Қалыпты гипатологиялық қартаю психологиясы. Белсенді ұзақ өмір туралы түсінік. Геронтологиялық пациенттермен жұмыс істеу кезіндегі коммуникативтік дағдылардың ерекшеліктері. Отбасының қарт адамның денсаулығы мен жақсы көңіл-күйін сақтауға қатысуы. Тиімді байланыс орнатудағы және пациентті, отбасы мен қоғамды оқытудағы мейірбикенің рөлі.			
	Тәжірибе: Геронтологиядағы Мейірбике ісі	Геронтологиядағы Мейірбике ісі. Қарттар мен қарт адамдарға Мейірбике ісі. Егде жастағы науқастардың жеке гигиенасы, тамақтануы және қозғалысы дағдылары. Байланыс ерекшеліктері. Егде жастағы науқастардың жағдайын бақылау	КП ӨТ	ҚК	5
	Тәжірибе: Психикалық денсаулық	Тәжірибе психикалық денсаулық. Психикалық және наркологиялық ауытқулары бар пациенттерді күту ерекшеліктері.	КП ӨТ	ҚК	5
	Ғылыми мақалаларды рәсімдеу және жариялау	Ғылыми жарияланымдарды жазу ережелері. Жалпы құрылымы мен бөлімдері. Жазу стилі және академиялық жазу. Әдебиеттер тізімін дәйектеу және рәсімдеу. Плагиат ұғымдары. Ғылыми журналды таңдау, рецензияланған ғылыми журнал.	КП ӨТ	ҚК	2
Модуль 4: «Мейірбике ісі және мамандандырылған мейірбике күтімі саласындағы ғылыми зерттеулер»					
	Мейірбике ісіндегі зерттеуді ұйымдастыру және әдістері	Мейірбикелік ғылым философиясының негіздері және мейірбикелік зерттеулер әдіснамасы. Мейірбике ісі саласындағы заманауи тұжырымдамалар, теориялар мен модельдер. Ғылыми дереккөздерді талдау және синтездеу. Ғылыми жарияланымдарды сыни бағалау. Зерттеу мәселесін тұжырымдау философия мен құбылыс ұғымдарын көрсетеді. Мейірбике ғылымын сандық және сапалық зерттеу әдіснамасының принциптері. Ғылыми зерттеу нәтижелерін өңдеу және ұсыну әдістері. Мейірбике ісі саласындағы өзекті тақырыптар.	КП	ҚК	5

	Зерттеудің сандық және сапалық әдістері (статистика және биостатистика негіздері)	Ғылымға кіріспе және медициналық статистика негіздері. Сандық және сапалық зерттеу әдістеріндегі тәсілдер. Медициналық зерттеулердің дизайны мен әдістемесі. Сандық және сапалық зерттеулердің дизайны мен әдіснамасы. Ғылыми зерттеулерді жүргізу принциптері. Сандық зерттеулерде айнымалылардың түрлері және деректерді өңдеу әдістері. Сапалы зерттеу әдістерінде деректерді жинау және талдау.	КП	ҚК	5
	Дәлелді мейіргерлік тәжірибе бойынша тереңдетілген курс	Дәлелді медицина негіздері. Дәлелді мейірбике тәжірибе туралы түсінік. Мейірбике ғылымы саласындағы дәлелді мәліметтер базасы. Дәлелдеменің деңгейлері мен түрлері. Клиникалық нұсқаулар және клиникалық ұсыныстарды бейімдеу кезеңдері. Синтезделген дәлелдер көздері және оларды бағалау әдістері.	КП	ҚК	5
	Мамандандырылған Мейіргерлік көмек	Мамандандырылған мейірбикелік көмек: мақсаттары, міндеттері. Заманауи мейірбикелік технологиялар. Кардиология және кардиохирургиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Онкологиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Фтизиатриядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Дерматовенерологиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Психоневрологиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Эндокринологиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Наркологиядағы мамандандырылған мейірбикелік көмек. Реанимация және қарқынды терапия бөлімшесінде мамандандырылған мейірбикелік көмек.	КП	ҚК	5
	Тәжірибе: Мамандандырылған Мейіргерлік көмек	Әзірленген клиникалық мейірбикелік нұсқаулар негізінде мейірбике қызметкерлерінің кәсіби қызметін жетілдіру. Дәлелді мейіргерлік практика негізінде медициналық көмек көрсету құзыреті мен іс-шараларын ұлғайтумен мейіргерлік	КП ӨТ	ҚК	5

		практика шекарасын кеңейту.			
	Эпидемиология және биостатистика негіздері	<p>Эпидемиологияның анықтамасы. Қоғамдық денсаулық эпидемиологиясы. Тәуекел факторлары. Аурулардың алдын алудағы эпидемиологиялық зерттеулердің маңызы. Когорттар, популяциялар туралы түсінік. Эпидемиологиялық зерттеу кезеңдері: басымдықтарды анықтау, мақсаттар мен міндеттерді қою, гипотезаны тұжырымдау, популяцияны анықтау, дизайнды таңдау, зерттеуді ұйымдастыру, іріктемені қалыптастыру деректерді жинау, талдау және рәсімдеу. Эпидемиологиялық зерттеулердің түрлері: сипаттамалық және аналитикалық. Биостатистиканы анықтау. Теориялық негіздері. Негізгі бөлімдер. Айнымалы бөлу. Тарату түрлері. Бөлу сипаттамалары. Орталық тенденцияның көрсеткіштері: орташа мәндер (арифметикалық орташа, геометриялық орташа, гармоникалық орташа), сән, медиан, лимиттер. Деректердің таралу көрсеткіштері: дисперсия, айнымалы мәндердің амплитудасы, квадраттық орташа ауытқу, вариация коэффициенті, квартиль аралық қашықтық, процентильдер (терцильдер, квартильдер, квинтильдер, декильдер). Статистикалық көрсеткіштер. Абсолютті және салыстырмалы шамалар, оларды қолдану.</p>	КП	ҚК	5
Модуль 5: «Мейірбике ісіндегі көшбасшылық және басқару»					
	Мейірбике ісіндегі Менеджмент және сапа	<p>Қазақстан Республикасында және әлемде денсаулық сақтауды ұйымдастырудың өзекті мәселелері және мейірбике ісінің даму перспективалары. "Менеджмент", "басқару" және "басқарушылық</p>	КП	ҚК	5

		қызмет", "денсаулық сақтаудағы Экономика"түсініктері. Әкімшілік процестегі медбике менеджерінің рөлі, ұйымдастырушы медбике қызметінің психологиялық аспектілері. Денсаулық сақтаудағы сапаны басқару мәселелері. Өзгерістерді, тәуекелдерді және қақтығыстарды басқару. Мейірбике ісіндегі ынтымақтастық мәселелері. Стандарттау, аккредиттеу, лицензиялау, сертификаттау.			
	Мейірбике ісіндегі Экономика және маркетинг	Маркетингтің пайда болу тарихы, оның даму кезеңдері. Маркетингтің қазіргі өмірдегі өзектілігі. Маркетингтің мақсаттары, міндеттері мен функциялары. Медициналық қызметтер маркетингі. Медициналық қызмет маркетингін дамытудың алғышарттары. Медициналық қызметтер маркетингінің ерекшеліктері маркетингтің негізгі ұғымдары: қажеттілік, қажеттілік, сұраныс, ұсыныс, өнім және нарық. Маркетингтің негізгі ұғымдарының анықтамалары мен мәні, олардың маркетинг кешеніндегі рөлі.	КП	ҚК	3
	Мейірбике ісіндегі көшбасшылық	«Көшбасшы», «көшбасшылық» ұғымдары. Көшбасшылық стилін, көшбасшылық стильдерінің түсінігі мен типологиясын анықтайтын негізгі факторлар. Менеджерлердің түрлері. Көшбасшының беделі: анықтамасы, оның компоненттері. Табысты көшбасшы тұжырымдамасы. Көшбасшылықтың негізгі теориялары: ситуациялық, мінез-құлық, мотивациялық. Билік, биліктің түрлері мен формалары, биліктің көздері мен құралдары. Әсер ету, сендіру. Ұжымдағы әлеуметтік-психологиялық ахуал. Басқарушылық қызметтегі шығармашылық. Топтық жұмыс: командадағы негізгі ерекшеліктер, командалық жұмыс формасының артықшылықтары. Ұйымдастырушылық мәдениет ұғымы. Ұйымдастырушылық мәдениеттегі менеджердің рөлі. Көшбасшының көшбасшылық қасиеттерін қалыптастыру.	КП	ҚК	3

		Корпоративтік мәдениет: корпоративтік мәдениеттердің нормалары мен құндылықтары. Мейірбике ісіндегі Мотивация. Мотивацияның негізгі теориялары. Ұжымда жұмыс істеу. Сәтті команданың атрибуттары.			
	Тәжірибе: Мейірбике ісіндегі көшбасшылық	Мейірбике ісіндегі көшбасшылық. Көшбасшылықтың негізгі терминдері мен түсініктерін қолдану.	КП ӨТ	ҚК	5
	Мейірбике ғылымындағы деректерді өңдеу пакеті (SPSS)	Деректерді өңдеу бағдарламаларымен танысу. SPSS бағдарламасын қолданудың негізгі дағдылары. Деректерді енгізу, SPSS-ке деректерді импорттау. SPSS деректерін бір өлшемді және көп өлшемді талдау әдістері; деректер түріне және зерттеу міндетіне байланысты белгілі бір әдістерді қолдану ерекшеліктері.	КП	ҚК	2
	ҚА	Тәуелсіз емтихан комиссиясының қатысуымен бейіндік пәндер бойынша бітірушілерді қорытынды аттестаттау			12
	Дипломдық жұмысты жазу және қорғау	Мейірбике ісі саласындағы өзекті тақырыптар мен мәселелер бойынша тезистерді жазу және қорғау және зерттеу нәтижелерін ұсыну.			

Құзыреттер бойынша пәндерді бөлу матрицасы

№	Пән	ЖК 1	НК 1	НК 2	НК 3	НК 4	КҚ 1	КҚ 2	КҚ 3	КҚ 4	КҚ 5
1.	Денсаулық жағдайын клиникалық бағалау және мейірбике ісінің негіздері						+			+	+
2.	Дәлелді мейірбике ісінің негіздері							+			
3.	Тәжірибе: Қауіпсіз Мейірбике ісі						+				
4.	Хирургия, терапияда мейірбикелік күтім						+			+	+
5.	Жіті және шұғыл жағдайларда медициналық көмек						+				
6.	Фармакология негіздері						+				
7.	Шет тілі	+									
8.	Денсаулықты нығайту				+					+	

	биостатистика негіздері)									
25.	Дәлелді мейіргерлік практика бойынша тереңдетілген курс						+			
26.	Мамандандырылған Мейіргерлік көмек					+			+	+
27.	Тәжірибе: Мамандандырылған мейірбикелік көмек					+			+	+
28.	Эпидемиология және биостатистика негіздері						+			
29.	Мейірбике ісіндегі Менеджмент және сапа				+			+		
30.	Мейірбике ісіндегі Экономика және маркетинг		+		+					
31.	Мейірбике ісіндегі көшбасшылық				+					
32.	Тәжірибе: Мейірбике ісіндегі көшбасшылық		+		+					
33.	Мейірбике ғылымындағы деректерді өңдеу пакеті (SPSS)						+			

Бағалау критерийлері: (бағалаудың барлық түрлері мен формалары, мерзімдері, шарттары, барлық критерийлері толық сипатталады):

Диагностикалық бағалау (ДБ) - академиялық кезең ішінде сабақ кестесіне сәйкес оқытушымен аудиториялық және аудиториядан тыс сабақтарда өткізілетін барлық пәнді немесе оның жекелеген бөлімдерін оқу басталғанға дейін білім алушылардың білімі мен іскерлігін тексеру. ДБ үлес салмағы ПҚБ-нан 5% - ын құрайды (пәннің қорытынды бағасы).

Формативтік бағалау (ФБ) – пән/коммити/клеркшип бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде білім алушының теориялық және/немесе практикалық жетістіктерін бағалау. Кезең пән/коммити/клеркшип үшін модульдің аяқталуымен анықталады, ал коридорлық пәндері үшін кридорлық пән директорының шешіміне сәйкес анықталады. Барлық ФБ (теориялық және практикалық) бойынша үлес салмағы ПҚБ-нан 25% - ын құрайды. ДБ болмаған жағдайда ФБ үлес салмағы ПҚБ-нан 30% - ын құрайды.

Жиынтық бағалау (ЖБ) – оқу пәні/коммити/клеркшип бойынша теориялық және/немесе практикалық емтихан. Жиынтық бағалау құрылымындағы теориялық және

практикалық бөліктің арақатынасы пән/коммити/клеркшип шешімімен анықталады. ЖБ-ның үлес салмағы ПҚБ-нан 70% - ын құрайды.

Пәннің қорытынды бағасы (ПҚБ) – келесі формуламен есептеледі: $ПҚБ = ДБ \times 0,05 + ФБ \times 0,25 + ЖБ \times 0,7$

*Диагностикалық бағалау көрсетілмеген жағдайда есептеу формуласы келесі болып табылады: $ПҚБ = ФО \times 0,3 + ЖБ \times 0,7$

Жылдық емтихан - интеграцияланған оқу бағдарламаларының 1-3 курстарының білім алушысы, егер пәндердің бірінде ПҚБ 80% - дан аз болса (жалпы білім беретін пәндер блогынан басқа), оқу жылын аяқтағаннан кейін жылдық емтихан тапсыруға міндетті. Жылдық емтихан аяқталғаннан кейін жылдық емтихан бағасы (ЖЕБ) шығарылады.

Жылдық бағалау (ЖБ) - мақсаты 60% - ға тең және одан жоғары ЖБ шекті деңгейіне қол жеткізу болып табылатын интеграцияланған оқыту бағдарламаларының 1-3 курс студенттері үшін курстан курсқа ауыстыру критерийі. ЖБ базалық және бейінді пәндер/коммити (жалпы білім беретін пәндер блогынан басқа) үшін орташа өлшемді бағалаудан және жылдық емтихан бағасынан тұрады.

Жылдық ауысу баллы (ЖАБ) – интеграцияланған оқыту бағдарламасының 4-курсында және интеграцияланбаған бағдарламалардың басқа курстарында курстан курсқа ауыстыру критерийі. ЖАБ-ның мақсаты 60% - ға тең және одан жоғары шекті деңгейге қол жеткізу болып табылады. ЖАБ курстың барлық пәндері үшін орташа өлшенген бағалаудан тұрады.

Сабақ беру әдістері:

Оқытудың теориялық бөлігі–дәріс/видео дәріс, әңгіме, пікірталас, MCQ, TBL, әдеби шолу жазу сияқты оқыту түрлерін қамтиды.

Оқытудың практикалық бөлігі–жағдайларды талдау (CBL, КБР), зерттеулер мен ғылыми жұмыстар жүргізу, практикалық дағдыларды оқыту және тапсыру (МКЭ, DOPS, SP, PS тарта отырып OSCE, рөлдік ойындар, ситуациялық есептерді шешу), зертханалық сабақтар, кері байланыспен басқарылатын практика, бөлімшедегі/амбулаториядағы практикалық жұмыс (күндізгі және/немесе түнгі кезекшілікті қоса алғанда), өндірістік практика.